

تأثیر سبک زندگی بر استقلال اقتصادی، فرهنگی و سیاسی / مصرف گرایی مانع استقلال است

یک استاد جامعه شناسی دانشگاه علامه طباطبائی با اشاره به اینکه در دهه چهارم انقلاب هر چه بیشتر از شعاراستقلال طلبی فاصله گرفته ایم گفت: امروز وابستگی از لحاظ اقتصادی، فرهنگی و سیاسی در جامعه ما بسیار بالاست که نموده‌ایش کاملاً مشهود است.

یک استاد جامعه شناسی دانشگاه علامه طباطبائی با اشاره به اینکه در دهه چهارم انقلاب هر چه بیشتر از شعاراستقلال طلبی فاصله گرفته ایم گفت: امروز وابستگی از لحاظ اقتصادی، فرهنگی و سیاسی در جامعه ما بسیار بالاست که نموده‌ایش کاملاً مشهود است. علت این مسئله هم به نوع سیستم تولید ما به برنامه ریزی های سیاسی و الگوهای فکری و فرهنگی که در جامعه ترویج می شوند بر می گردد.

دکتر عباس محمدی اصل استاد جامعه شناسی دانشگاه علامه طباطبائی در مورد اینکه یکی از ویژگی های انقلاب اسلامی استقلال طلبی مردم ایران بود تا حدی که شعار استقلال، آزادی و جمهوری اسلامی از شعارهای اصلی انقلاب بود با توجه به این امر، تا چه حد توانسته ایم به این شعار عمل کنیم به خبرنگار مهر گفت: اگر واقعیت را می خواهید ظاهراً در دهه چهارم انقلاب هر چه بیشتر از این شعار فاصله گرفته ایم. یعنی با یک نگاه سطحی در جریان زندگی در خیابانها در منازل و در نوع سبک زندگی مردم اگر ملاحظه بفرمایید مسائلی مشاهده می نمایید که همه دال بر افزایش وابستگی اقتصادی ما هستند.

وی افزود: از سیر تا سنگ قبر وارد می شود اتومبیل ها، انواع و اقسام موبایل، انواع و اقسام لباس های دست اول و دست دوم به شکل های مختلف وارد کشور می شوند. به نظر می رسد یک رقابتی در جامعه در حوزه مصرف گرایی رخ داده که این مصرف گرایی هم برای اینکه امکان رفع داخلی ندارد وابستگی ایجاد کرده است. شما نمی توانید کالایی پیدا کنید که صددرصد ایرانی باشد جز اینکه مونتاژ کرده باشیم.

این استاد جامعه شناسی دانشگاه علامه طباطبائی تصریح کرد: قاعدتاً این نوع رفتار و سبک زندگی یک پشتوانه فکری هم لازم دارد و آن به زندگی تجملی که باب شده بر می گردد. توقعاتی که نه از رهگذر کار و تولید بلکه از زاویه چشم و هم چشمی به خصوص الگو برداری از کلیشه های برون زا بواسطه رشد ارتباطات الکترونیک اینها خیلی به الگوی مردم ایران کمک کرده که مصرف گرا بشوند. یعنی کسی را به عنوان سر مشق می پذیرند که دستی در مصرف داشته باشد به خصوص از زاویه کالاهای خارجی.

محمدی اصل عنوان کرد: این فکری است که در نسل جدید جا افتاده و نمی شود آن را عوض هم کرد. این مسئله آن وقت به یک تعریف سیاسی غلط از استقلال بر می گردد که در جهان مبتنی بر تعامل و ارتباطات چند جانبه استقلال را به معنای بریدن از این ارتباطات و منزوی بودن، دریافت کرده ایم. به عبارت دیگر امروز آمریکا مقروض ترین کشور جهان است اما در عین حال، همه کشورها به او وابسته اند. یعنی استقلالش به واسطه سرریز کردن مناسبات سود جهانی به سمت خودش رقم می خورد. در حالی که تعریفمان از استقلال این بوده که ارتباطمان را قطع کنیم. نتیجه اش هم این شده که وابستگی هر چه بیشتر به واسطه تحریمها و نبود امکان تولید داخلی، مشاهده می کنیم. این مسئله را هم به شکل مشدد و مضاعف مشاهده می کنیم.

وی افزود: می خواهم بگویم امروز وابستگی از لحاظ اقتصادی، فرهنگی و سیاسی در جامعه ما بسیار بالاست که نموده‌ایش کاملاً مشهود است. علت این مسئله هم به نوع سیستم تولید ما به برنامه ریزی های سیاسی و الگوهای فکری و فرهنگی که در جامعه ترویج می شوند بر می گردد. در این زمینه صدا و سیما مبلغ انواع و اقسام کالاهای مصرفی و وارداتی شده است که قرار نبود اول انقلاب اینچنین شود. در بزرگراه ها تمام بیلبردها که زده شده اند کالاهای مصرفی را تبلیغ می کنند می گویند برای اینکه برای یک ارگان خاص درآمد زایی دارد. بدین ترتیب یک جامعه ای خواهیم داشت که یک بام و دو هواست. از یک طرف آرمانهایش می گوید استقلال داشته باش و از طرف دیگر واقعیت هایش به سمت وابستگی می رود.

این نویسنده و محقق ادامه داد: یک تناقضی هم در سطح زندگی و رفتارها و تحلیل های مردم به وجود می آید که چندانکه می شوند. نمی توانند اینها را با هم هماهنگ کنند. آنوقت یا بایستی دوباره مردم را تشویق کنیم که تغییر سبک زندگی بدهند زورمان که به دستگاه ها نمی رسد که بگویم این پولها را از مردم نگیرید همه به این پولها و رفتارها نیاز دارند. باز فشار را به ملت می آوریم می گویم مصرف نکنید که این مسئله هم جواب نمی دهد زیرا سیستم زندگی به سبک کنونی عادت کرده است. محمدی اصل درباره اینکه اصلاً چرا استقلال برای یک کشور مهم است هم یادآورش: شرط اصلی توسعه پایدار استقلال است. منتها نه به معنای منزوی و بریده بودن از جهان بلکه به معنای نوآوری و خلاقیت و طرح داشتن برای جهان است. مثل قانون ظروف مرتبطه منابع و منافع جهان به سوی ما سرازیر می شوند ولی اگر سطح ما خیلی پایین باشد تلاش و کار نکنیم فقط شعار استقلال بدهیم این مسئله ناخود آگاه به سمت جدایی و انزوا کشیده می شود.

وی افزود: بنابراین استقلال شرط توسعه پایدار است مشروط بر اینکه درک درستی از جهانی شدن و از بین رفتن مرزهای سیاسی و اقتصادی در جهان امروز داشته باشیم و این مسئله برای پیشرفت به ما کمک می کند.

این استاد جامعه شناسی دانشگاه علامه طباطبائی در مورد اینکه چه چیزهایی به استقلال کشور آسیب می زند هم گفت: آن چیزی که الان استقلال ما را به شدت آسیب زده است درآمدهای رانتی است به خصوص اینکه دولت را به شدت وابسته

خودش کرده است. 60 درصد درآمدهای دولت از محل فروش نفت است. در نتیجه ساده ترین راه برای مدیریت همین است که این درآمد را بگیریم و کالاهای حاضر آماده وارد بکنیم و احتیاج به آموزش ، ایجاد زمینه های کار و اشتغال، تولید و مالیات گیری نداشته باشیم. در نتیجه الان مهمترین و مشکل ترین معضل وابستگی درآمدهای دولت به نفت به عنوان رانت اقتصادی است و این مسئله باعث شده که اساساً استقلال ما از این زاویه ضربه جدی بخورد و آن وقت آثارش بر کل زندگی مردم و جامعه منتقل شود.